

LBRIS

We know
books

Protos. NICODIM MĂNDITĂ

**CE SĂ FACEM
ȘI CE NU TREBUIE
SĂ FACEM
ÎN SF. BISERICĂ**

*Se tipărește cu binecuvântarea
Prea Sfințitului Părinte GALACTION
Episcopul Alexandriei și Teleormanului*

**PRIN DREAPTA-CREDINȚĂ
ȘI FAPTE BUNE, INTRĂM
ÎN VIAȚA VEȘNICĂ**

Mari sunt isprăvile credinței și de foarte mare trebuință faptele bune. Fiecare din noi creștinii ortodocși - păstori și păstoriti - pentru a dobândi viața veșnică, trebuie mai întâi să ne agonisim o credință dreaptă, curățită de toate deșertăciunile, superstițiile, idolatriemele, ereziile... și să facem fapte bune. Ceea ce-i calapodul pentru formarea și facerea încălțămintelor, aceea-i dreapta credință pentru buna formare a creștinului. Astfel, creștinul trebuie mai întâi a crede bine, după care poate a face fapte bune sau a vieții creștinește. Credința se naște din auz: „*Fără credință - zice Sf. Ap. Pavel - nu este cu puțință a bine-plăcea lui Dumnezeu, că trebuie cel ce se apropie la Dumnezeu, să creadă cum că este și celor ce-L caută pe Dânsul este dătător de plată... Credin-*

...ea este adevărarea, celor nădăjduite și dovedirea lucrurilor celor nevăzute; că întru aceasta sunt mărturișiți cei de demult..." (Evr. 11, 6. 1).

Astfel, adevărata credință ortodoxă, sobornică și apostolică, este a crede cu inima și a mărturisi cu gura. Un Dumnezeu în trei fețe, adică:

Credem întru unul Dumnezeu, Tatăl atotțitorul, Făcătorul cerului și al pământului, văzutele tuturor și nevăzutele.

Credem întru unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, Care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toți vecii; Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut nu făcut, Cel de o ființă cu Tatăl prin Care toate s-au făcut.

Credem întru Duhul Sfânt, Domnul de viață făcătorul Care din Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl și cu Fiul, este închinat și mărit, Care au grăit prin proroci.

Credem întru una Sfântă Sobornicească și Apostolească Biserică. Precum Dumnezeu cel adevărat e numai unul așa și Biserica cea adevărata a Lui e numai una, nu mai multe. Cei care zic că toate religiile sunt bune, sunt

asemenea cu cei care zic că toți bureții (și cei viermănoși) sau buruienile (și cele otrăvitoare) ce ies din pământ ar fi bune de mâncat.

Mărturisim un botez întru iertarea păcatelor. Și așa: Așteptăm învierea morților și viața veacului.

Privitor la agonisirea, păstrarea și folosirea dreptei-credințe ne îndeamnă Mântuitorul, zicând: „Aveți credință în Dumnezeu... credeți în Dumnezeu și în Mine credeți... Credeți în Evanghelie... și Apostolul: „*Având credință și bună cunoștință, pe care unii lepădându-o au căzut din credință*“... *Având taina credinței în cuget curat*“... (Ioan 14, 1; Mc. 1, 15; Tim. 1, 14, 3, 9).⁶

Credința dreaptă trebuie a fi însoțită de fapte bune sau de viețuire creștinească: fiindcă numai prin aceste două, omul devine creștin adevărat și are nădejde tare de mântuire veșnică. Aceasta o adevăresc Dumnezeuieștile Scripturi zicând: „*Vedeți-că din fapte se îndreptează omul și nu numai din credință: Precum trupul fără suflet este mort, așa și credința fără fapte este moartă*“ (Iac. 2, 24-26).

Așadar, pentru ca creștinul să devină, să fie și să rămână plăcut lui Dumnezeu, trebuie mai întâi să-și agonisească și să aibă o adevărată credință în Dumnezeu și să-și îndrepteze după aceasta cugetele, cuvintele, faptele și viața sa.

Precum păsările nu se pot ridica în zbor de pe pământ în văzduh numai cu o aripă, ci cu amândouă, așa și oamenii nu se pot apropia și a fi cu Dumnezeu, decât numai prin aceste două aripi: credință dreaptă și fapte bune. Aceasta reiese clar din cuvintele Mântuitorului: „*Nu tot cel ce-Mi zice Mie, Doamne, Doamne, va intra întru Împărăția Cerurilor; ci acela ce face voia Tatălui Meu Care este în ceruri*“, adică cele arătate de El în predica de pe munte (Mt. 7, 21; 6; 7). În întreg capitolul 25 de la Matei, El ne dezvăluie destul de clar planul mântuirii prin dreapta-credință și fapte bune. Sf. Ap. Iacob, după ce arată clar că, credința fără fapte e moartă, ca și trupul fără suflet, adaugă: „*Din fapte* (bune) *se îndreptează omul; iar nu numai din credință*“ (Iac. 2, 24, 16-26). Sf. Ap. Pavel arată că faptele bune sunt roadele Duhului, zicând: „*Roada Duhului este: dragostea, bucuria, pacea, înde-*

lunga-răbdare, bunătatea, facerea de bine, credința, blândețea, înfrânarea poftelor... Făcând binele să nu slăbim, că la vreme vom secera neostenind. Deci, până când avem vreme, să facem bine către toți și mai vârtos, către cei ai noștri de o credință. Domnul va răsplăti fiecăruia după faptele lui... Noi toți trebuie să ne arătăm înaintea Divanului lui Hristos, ca să ia fiecare după cum a făcut, cele ce s-a lucrat prin trup ori bine ori rău“ (Gal. 5, 22; 9, 9, 10; Rom 2, 6; 2, Cor. 5, 10). Credința dreaptă cu faptele bune sunt într-o foarte strânsă legătura, ca și trupul cu sufletul.

Acestea lucrează mână în mână, ca aripile zburătoarelor sau ca cele două lopeți ale barca-iiilor. Barca vieții noastre înaintează cu spor în mântuire la Împărăția lui Dumnezeu numai când vâslim cu cele două lopeți: credința și faptele bune.

Mulți din cei care aveau fapte bune nu s-au putut mântui și intra în Împărăția lui Dumnezeu, până n-au îmbrățișat adevărata credință. Așa d.p. au fost: Corneliu sutașul (F. Ap. 10; 11, 11-15) Eustatie - Plachida - generalul Roman (V. Sf. 20 sept.).

Așijderea și cei ce au avut numai dreapta-credință nu s-au mântuit fără fapte bune sau până ce n-au făcut roade vrednice de pocăință (Exemple: Saul, Petru Vameșul, C. Pelaghia, Maria Egipteanca ș.a.).

Dreapta-credință și faptele bune se cuprind în trei principale virtuți Teologice, adică: în Credință – Crezul; în Nădejde – Rugăciunea Domnească – fericirile; și în Dragoste – Dumnezeieștile zece porunci, cu dragostea de Dumnezeu și de aproapele, cuprinse în Decalog și în Sf. Evanghelie. Aceste principale virtuți îl ridică pe om la treapta lui (Ps. 48, 12, 24) îl înviorează, înaripează, înalță, apropie și-l unește cu Dumnezeu, Creatorul său.

După acestea, se poate ridica din căderile sale pe treapta demnității de om și de a sta la nivelul înalt unde l-a așezat Dumnezeu, prin agonisirea și folosirea cu succes a celor patru virtuți cardinale: Înțelepciunea, dreptatea, cumpătarea și bărbăția sau tăria. Dumnezeu S-a descoperit pe Sine aleșilor Săi, stând pe un tron de patru Heruvimi, în Biserica Vechiului Testament și de patru Serafimi, în Biserica Noului Testament (Iez. 1; Apc. 4, 6). Și sufletul omenesc care-i

creat și destinat de Dumnezeu a fi după chipul și asemănarea Sa, are ca tron al statorniciei sale, în tot binele vremelnic și veșnic, aceste patru virtuți, ca un scaun mai înalt cu patru picioare.

Cât timp sufletul are aceste patru virtuți bine cunoscute, practicate, trăite, stă foarte bine în cinstea deosebită în care a fost și este pus. Când vreuna sau mai multe din ele slăbesc, se șubrezesc sau lipsesc, sufletul omenesc se povârnește spre cădere, se prăbusește și nu se poate ridica pe treapta demnității lui, până nu și le agonisește, practică și trăiește în buna lor rânduiala. Aceste virtuți strălucite, absolut necesare și foarte folositoare, sunt Daruri ale lui Dumnezeu, cu care El înzestrea pe aleșii Săi, așa cum știe mai bine. Pe acestea le putem agonisi, alimenta și dezvolta prin rugăciuni fierbinți făcute în Duh și în Adevăr, prin participarea cu trup și suflet în Sf. Biserică, în toate Duminicile și Sărbătorilor și în după-aminaza zilelor Sfinte, la cele șapte laude, la Dumnezeiasca Liturghie, la Sf. Taine, la învățăturile Evanghelice, Apostolice, la cele curat-ortodoxe, prin citirea sau ascultarea

Dumnezeieștilor Scripturi în strânsă legătură cu Mărturisirea Ortodoxă, Cazaniile Bisericii, Viețile Sfinților și alte cărți Sfinte, crezând și viețuind după învățătura lor cea mântuitoare.

PREGĂTIRI ÎN AJUNUL ZILELOR SFINTE PENTRU SERBAREA LOR CU SFINȚENIE...

Multă grijă îl cuprinde pe cineva când este chemat la palat, de stăpânitorul sau conducătorul patriei sale. Mai întâi se socotește cum să se prezinte mai înțelepțește, mai curat și mai bine. Ca un om cu bun-simț, se spală bine peste tot corpul, își piaptână părul capului, se îmbracă în hainele cele mai curate. Observă bine ca încălțăminte să fie curățită de praf sau noroi. Plecând de acasă, pe drum își face bine socoteală cum să se prezinte, să se miște, să stea, și cum să grăiască înaintea mai-marelui său, pentru a-i bineplăcea și a dobândi cele de folos. Cu o chibzuială mult mai mare trebuie a ne pregăti noi creștinii drept-credincioși – păstori și păstoriti, când suntem chemați de Dumnezeu la Sf. Biserică, Palatul Dumnezeirii, prin Îngerii

Lui; cu cât Dumnezeu e mult mai mare și mai nemărginit, față de stăpânitorii aceștia lumești și temporali.

Astfel, Sâmbătă seara sau în ajunul sărbătorii, îndată ce auzim sunetul toacei și al clopoteilor Bisericii, care simbolizează glasul Arhanghelului și vocea lui Dumnezeu (1 Tes. 7, 16; Mt. 24, 31; Ioan, 5, 25-29; 12, 28-46; 11, 41-45) ce ne cheamă la sine pentru rugăciune, trebuie a înceta lucrul, oriunde am fi. Mergem apoi la Sf. Biserică unde ascultăm Ceasul al IX-lea, Vecernia și Pavecer-nița. Cei mai depărtați de Sf. Biserică își citesc acolo pe loc aceste trei laude, după Ceaslov sau Mica Prăvilioară. În lipsa cărților, precum și neștiutorii de carte își fac rugăciunile care le știu, și închinăciuni Sâmbăta și Duminica, de la Crăciun până la ajunul Bobotezei, de la Paști până la Vecernia după Duminica Mare și în Praz-nicile Împărătești, sau metanii când se fac (vezi Triodul, Tipicul Mare pg. 504-507; Prav. Bis. Ierom N. Sachelarie pg. 200-206).

Seara trebuie a-și face baie sau a se spăla cât mai bine. Mâncarea pentru zilele Sfinte trebuie să se pregătească în ajunul Duminicii sau Sărbă-

torii. „Domnul a zis lui Moise: „*Tală, Eu le voi ploua pâine din cer. Să iasă și să adune în fiecare zi cât trebuie pentru o zi, ca să-i cerc de va păși sau nu după legea Mea. Iar în ziua a șasea să adune de două ori mai mult decât adunau în celelalte zile, pentru o zi*“. Fiecare aduna mană dimineța cât îi trebuia pentru mâncat în ziua aceasta; căci dacă se înfierbânta soarele, ceea ce rămânea se topea. Iar în ziua a șasea adunau de două ori mai mult: câte două omere de fiecare.

Dar unii din popor au ieșit să adune și în ziua a șaptea și n-au găsit. Atunci Domnul a zis către Moise: „*Până când nu veți voi să ascultați de poruncile Mele și de învățăturile Mele? Vedeti că Domnul v-a dat ziua aceasta de odihnă și de aceea v-a da El în ziua a șasea și pâine pentru două zile. Rămâneți în casele voastre fiecare și nimeni să nu iasă din locul său în ziua a șaptea*“ (Ies. 16, 4, 5, 21-22, 27-29).

Dacă credincioșii Vechiului Testament aveau poruncă atât de strictă din partea lui Dumnezeu, dată prin Moise, de a cinsti ziua de odihnă și prin faptul de a nu aduna mană (pe care nici

nu o găseau) în acea zi, cu mult mai mult sunt datori creștinii a-și găti mâncare pentru zilele de Duminici și Sărbători din ajunul acestor zile, ca nu cumva în vremea Dumnezeieștilor Liturghii și predici absolut trebuitoare sufletului lor, ei să se învârtească pe lângă pânțele oalelor, ca israeliții ușurateci din pustiul Sinai pe lângă mâncăruri și băuturi și vitelul de aur, pentru care au căzut în ascuțișul sabiei pierzătoare (Ies. 32; 33, 1-6; 1 Cor. 10, 14-2-3-5-6).

Seara mâncăm cât se poate mai cumpătat. Facem ce mai avem de făcut pentru a doua zi, apoi rugăciunile spre somn și ne culcam.

Toți drept-credincioșii creștini, păstori și păstoriti, apostolici, patristici și după dânsii, toți adevărații creștini din toate vremile și cei din prezent, s-au păzit și se feresc ca de cea mai mare primejdie sufletească a merge, în seara zilelor Sfinte și chiar în oricare zi, la: jocuri, baluri, serate, nunți, onomastice însoțite de petreceri anticreștinești și felurite blestemăți.

Se fereau a vorbi deșertăciuni, vorbe putrede, convorbiri murdare, cântece curvești. Ei se rugau, cântau cântece duhovnicești, citeau în